TOM HARPER

ČERNÁ ŘEKA

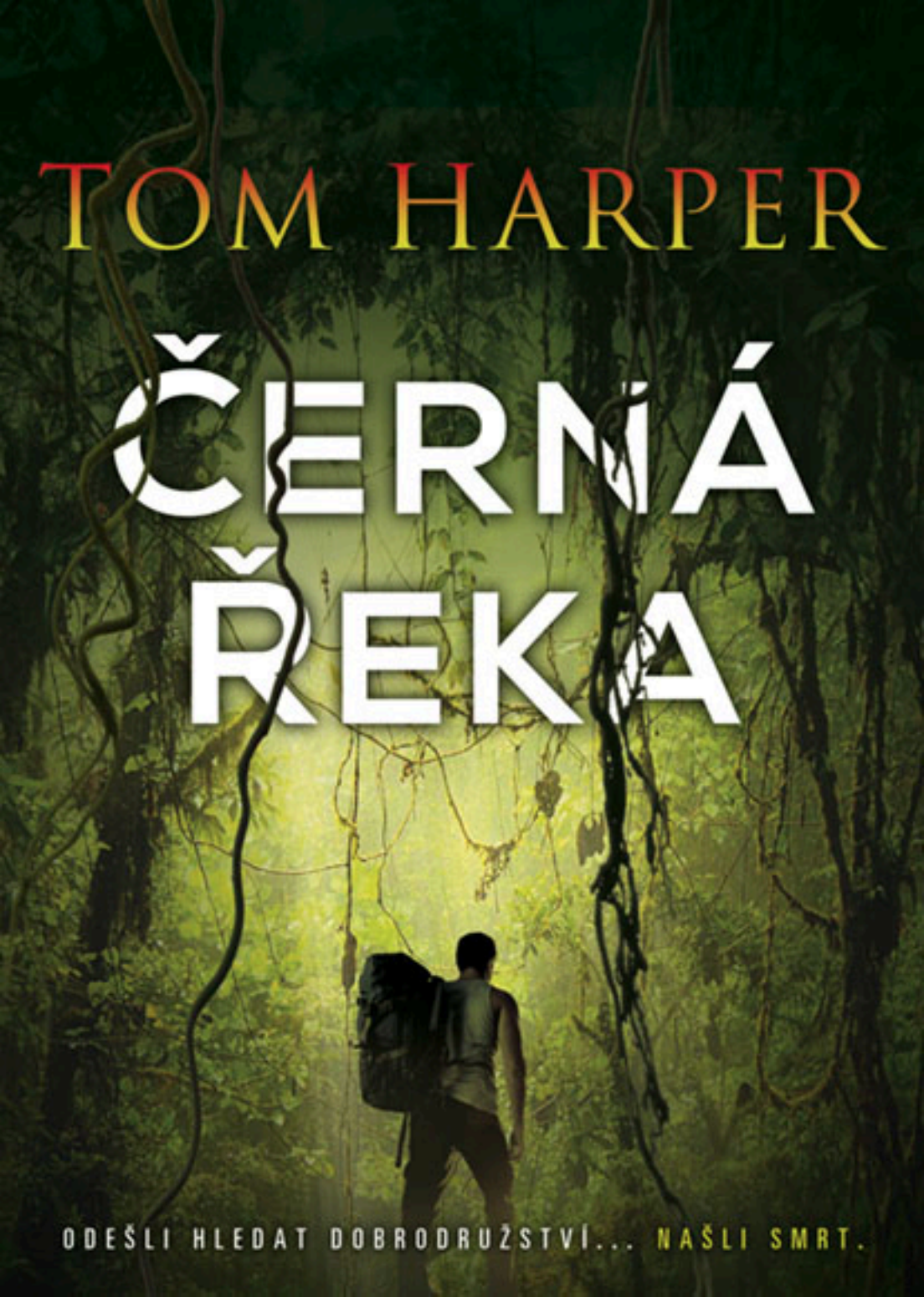

ODEŠLI HLEDAT DOBRODRUŽSTVÍ... NAŠLI SMRT.

ČERNÁ ŘEKA

TOM HARPER

ČERNÁ ŘEKA

Přeložil Roman Lipčík

Vydalo nakladatelství BB/art s.r.o. v roce 2016
jako elektronickou knihu
Bořivojova 75, Praha 3
Copyright © 2015 Tom Harper
All rights reserved.

Z anglického originálu *Black River*
(First published by Hodder & Stoughton, Great Britain, 2015)
přeložil © 2016 Roman Lipčík
Redakce textu: Jiří Pacek
Jazyková korektura: Mirka Jarotková
Grafická úprava obálky © 2016 Bohumil Fencl

Elektronické formáty Dagmar Wankowska

První vydání v českém jazyce

ISBN 978-80-7507-810-0 (pdf)

Robin a O. J. Burnsovi, kteří mě naučili cestovat říšemi,
kde bájná bohatství jsou domovem

Jména míst, jakož i jejich zeměpisnou charakteristiku jsem pozměnil, takže by se nikdo neměl pokoušet vydat na výpravu, kterou líčím v tomto vyprávění.

V zájmu zachování cti živých a památky mrtvých jsem změnil i jména osob.

Tady někdo zemře.

Tahle myšlenka mi v posledních čtrnácti dnech přicházela na mysl tak často, až byste si mohli myslet, že mě nezaskočí, když k tomu dojde. Mohlo to potkat kohokoli z nás, desetkrát denně – nedbale mířený švih mačetou, hadí uštknutí, nešťastný pád. Jenže to byly abstraktní úvahy. Pokud byste mě nutili, abych vám prozradil, na koho bych vsadil, že zrovna na jeho bezvládném zápěstí budu marně hmatat po pulzu, považoval bych to za nesmyslný požadavek. Nemohl to být Fabio, který zachovával nevzrušený klid, i když došly zásoby, ani Tillman, který si klestil cestu pralesem jako divoký kanec. Určitě to nemohlo potkat Antona, ani Drew, ani Ziu. Dokonce ani Howieho.

Nejspíš zbývám já. A nakonec proč ne? Nevěděl jsem, jak si počínat. Vůbec bych tady neměl být. Jenže ve skrytu mysli se každý považuje za nesmrtelného.

Toho dne, kdy jsme se viděli poprvé, mi Anton pověděl: „Prales není tak nebezpečný, jak se lidé domnívají. Víc riskujete, když se doma vydáte na nákup." V tom měl pravdu stejně jako v mnoha svých překvapivých postřezích. Pusťte z hlavy hady a krokodýly (přeceňované, jak tvrdil, a zase měl pravdu), kousavé mravence a ječící opice, nemyslete na jaguáry (nikdy jsem žádného nespatřil), piraně a všechny rostliny, které vás mohou říznout, zavalit nebo otrávit. Skutečné nebezpečí – jako kdekoli jinde na světě – představují lidé kolem vás.

U Antona jsem však dospěl k jednomu poznatku, až pak, když už bylo pozdě: vždycky si nechal něco pro sebe. Amazonka je možná bezpečnější než hlavní třída u vás ve městě, ale narážíme tady na pár výrazných rozdílů. Doma, když se něco nemilého přihodí, zavoláte policii

nebo sanitku. Odeberete se domů, zamknete se tam, nalijete si sklenku vína a poděkujete pánubohu, že už je po všem.

V džungli se nemáte kam uchýlit. Obklopuje vás život tak bohatý, že to nemá jinde obdoby, jenže se musí něčím krmit, a jakmile má po ruce vás, je to otázka kdo s koho. Právo silnějšího. Půda je tak mělká, že nemáte ani kam pohřbít mrtvé.

Nicméně až do onoho jitra jsem si pořád ještě myslel, že to zvládneme.

V Andách se nalézá místo, kde Amazonka pramení. Viděl jsem ho na fotce: ledovec na horském vrcholu jako kopeček zmrzliny. Tající voda prosakuje dolů, až se shromáždí ve skalnaté prohlubenině, kde vytvoří říčku. O šest tisíc kilometrů dál dospěje k moři, a to už s sebou nese každou vteřinu tolik vody, že by po ní mohl plout i *Titanic*.

Jenže to je falešný začátek. Smyšlenka zeměpisců. Ve skutečnosti každá dešťová kapka, jež spadne mezi Andami a Atlantikem, skončí v řece. Každá představuje pramen sama o sobě, jedna vedle druhé, a kdo zmapuje dráhy, na nichž se spojují?

Ptáte-li se však, kde pramení můj příběh, hledáte-li chvíli, kdy se kapky spojily do proudu, aby se hnaly dál za světlem a já mohl zabodnout do země kůl s cedulí TADY, pak to bezpochyby byl onen den v Mexiku. Den, kdy jsem si doopravdy myslel, že zemřu.

Toho dne jsem potkal Antona.

Jedna

Země Mayů

1

„Jedeš špatným směrem."

Cate na místě spolujezdce zvedla zrak od mapy. Za oknem ubíhala jednotvárná krajina, křoviny a prach. Nezměnila se už dvě hodiny.

„Tohle je blbá mapa."

Mapu jsme dostali zdarma k autu, reklamní tiskovinu na lesklém papíře sázející na to, že všichni turisté trpí krátkozrakostí. Měl jsem sáhnout po GPS, jenže to by znamenalo vyklopit dalších čtyřicet dolarů a mně už cena za pronájem vozu připadala zlodějská. Nikdy si nic nerezervujte prostřednictvím hotelu.

„Měl jsi vzít tu džípíesku."

„Džípíeskám nedůvěřuju. A takhle aspoň zažijeme nějaké vzrůšo." Snažil jsem se to obrátit v žert, jenže nálada na vtipy vyhasla někdy před padesáti kilometry.

„Pojedeme už domů?" ozvala se ze zadního sedadla Peggy. Od chvíle, kdy se jí vybil iPad, byla podrážděná. Zřejmě jsem mohl i za to.

„Tatínek to za chvíli obrátí," slíbila jí Cate.

„Co to je?" Dupl jsem na brzdu. Otevřeným oknem vnikl do vozu oblak prachu a já ho měl plnou pusu. Natáhl jsem krk dozadu, abych si pořádně prohlédl stavení, kolem kterého jsme projeli. Bouda z betonových prefabrikátů zelená jako brčál, před ní dvě slepice a na štítu znak Coca-Coly. Nápis na stěně informoval, že jde o bar a kavárnu Montezuma.

„Bar Montezuma. To je on." Hned za ním odbočovala z hlavní silnice prašná cesta prořezávající se mezi stromy do nevysokého vrchu. Zahnul jsem na ni.

„Jak dlouho to ještě bude trvat?“ ozval se zezadu dětský hlásek.

„Pět minut,“ odvětila Cate ponuře.

Už jsme byli v Mexiku šestý den. Dost dlouho na to, abychom se zbavili pásmové nemoci, dostatečně k tomu, abychom se náležitě dokrmili. Cate nesnášela zdejší vedro. Peggy nesnášela zdejší jídlo. Já nesnášel zdejší davy, pocit, že se mnou mrskli na běžící pás, jehož jediným účelem je vyždímat ze mě peníze, zatímco se žene kolem památek, až splývají v nic neříkající šmouhu. Turistika na kolejích. Proto jsem na to odpoledne vypůjčil auto – abychom mohli sejít z turistické stezky a něco zažít, ne se na to jenom podívat. Žádné klimatizované autobusy a itineráře a kulturní programy a stánkaři, kteří se na vás vrhají jako mravenci, jen co na chvíli zastavíte, abyste vydechli. Bylo mi osmatřicet, měl jsem ženu (kterou jsem zbožňoval), hypotéku (pořádnou) a šestiletou dceru (naštvanou, protože ji vybitá baterie připravila o Oktonauty). Pořád jsem však ještě nebyl ochotný vzdát se dobrodružství.

Měl jsem si připlatit za pojištění auta proti mimořádnému poškození. Nadskakovali jsme na výmolech, kameny nám rachotily o podvozek. Uvolnila se západka palubní přihrádky a Cate se na nohy vysypala rozličná lejstra.

„*Máš ještě minutu,*“ prohlásila Cate hlasem, který obvykle používá, když se Peggy zdráhá obout se do školy.

Jel jsem tak rychle, jak jsem si troufl, a cuklo to se mnou pokaždé, když auto břinklo o kámen. „Je mi špatně,“ ozval se zezadu nevyhnutelný nářek.

„Dívej se rovně před sebe.“

Dostali jsme se na vrchol a dojeli ke stromům. Nic tak zeleného jsme v téhle vyprahlé krajině dosud nespatřili, skutečná oáza.

„Tady to musí být.“ Zastavil jsem a zkontroloval webovou stránku, kterou jsem si v telefonu označil záložkou. „‚*Cenote de los Muertos*‘. Studna mrtvých.“

„To zní ohromně.“

„‚Utajený skvost v hloubi yucatánského venkova, z něhož se údajně odvíjí legenda o Pramenu mládí…‘“

„Zvláštní pojmenování pro Pramen mládí.“

„Pokud půjdeš se mnou, máš reálnou šanci, že ho budeš mít jen pro sebe."

„Ta šance je nereálná." Cate ukázala oblakem prachu, který se pozvolna usazoval. Zpola ukryté mezi stromy tam stálo další auto.

Začal jsem sakrovat, ale Cate mě usadila pohledem.

Jen co jsem vylezl z auta, vrhly se na mě stovky komárů. Obrovské bestie, úplné bombardéry v porovnání s těmi, které jsme znali z domova. Bezúčinně jsem po nich plácal. Peggy ječela. Cate vytáhla z příruční tašky nějaký repelent a postříkala Peggy ruce.

Prohlížel jsem si ten druhý vůz. I na mexické poměry byl zvláštní. Volkswagen Brouk (autentický, ne současný model pro realitní agenty), s lakem odřeným až na kov a pak znovu nanesený konsorciem specialistů na batiku a graffiti. Vír barev.

Neodolal jsem pokušení a nakoukl oknem dovnitř. Na zpětném zrcátku visel jakýsi výstřední amulet z dílny lidové tvořivosti; na podlaze se povalovaly papírové kelímky a obaly od jídla. Na zadním sedadle ležela puntíkovaná podprsenka.

„Tudy," ukázal jsem oběma cestu dřív, než si jí Cate všimla. Vykročili jsme po úzké pěšině, pořádně vyšlapané na to, že vedla k utajenému skvostu, a vyšli na mýtině.

„A jsme tu."

V terénní vypuklině zely tři díry, dvě malé a třetí asi pět metrů v průměru. Snadno se v nich daly spatřit dva oční důlky a ústa, dokonce i bez nápovědy v podobě lebky nakreslené na dřevěné desce položené na zemi. *Cenote de los Muertos*, dalo se na ní číst. A pod tím: *Entrada $20*. Vedle stálo potrhané skládací křeslo, ale po zřízenci ani stopy. Stejně tak po majitelce puntíkované podprsenky. Do díry viselo lano s uzly po celé délce.

„Musejí vstupné platit i opravdoví průzkumníci?" zeptala se Cate.

Nevěnoval jsem její poznámce pozornost. Zahlédl jsem dole safírově modrý třpyt vodní hladiny a chtěl jsem se do ní ponořit. Stáhl jsem ze sebe propocené oblečení a z batohu jsem vyndal plavky.

„Nemáš v sobě trochu studu?" zamračila se Cate.

„Nikdo tady není. Ty nejdeš?"

Věděl jsem, že má plavky pod sukní; viděl jsem, jak si je v hotelu oblékala. Držela se však zpátky a tiskla si Peggy k nohám.

„Ale no tak!“

„Někdo tu musí zůstat s Peggy.“ Nakoukla do studny. „Nehodláš tam doufám skočit? Mohl by sis zlomit nohu.“

„Podle té webové stránky je to možné bez nebezpečí.“

„A jak se dostaneš ven?“

Nakopl jsem svitek lana. „Po tomhle?“

„Co když se přetrhne?“

„Nepřetrhne.“

Cítil jsem, jak se rozohňuju, a nechtěl jsem začít hádku. Tohle dobrodružství mělo patřit mně. Otočil jsem se, zadržel dech a nohama napřed jsem skočil dovnitř.

Padal jsem déle, než jsem očekával. Během té doby jsem měl čas, abych si položil otázku: *Byl to dobrý nápad?* Pak jsem dopadl do vody. Dostala se mi do nosu. Měl jsem pocit, že se topím. Příliš hluboká voda, do které jsem spadl příliš velkou rychlostí. *Zlomíš si nohu.* Plácal jsem kolem sebe rukama a kopal.

Vynořil jsem se hlavou nad hladinu. Prudce jsem se nadechl a s tím jsem polkl i dobře půl litru vody. Bál jsem se, že začnu dávit, ale voda byla svěží: nasládlá a průzračná a tak studená, že mě mrazilo u srdce.

Prožíval jsem nejhezčí, nejryzejší chvíli z celé dovolené. Otvorem sem pronikalo slunce a vytvářelo dokonalou aureolu. Šlapal jsem vodu a sklopil zrak dolů. Kolem prstů nohy mi rejdila maličká rybka. Skvrnité pískovcové stěny mizely ve tmě. Ve stěně zelo temné ústí chodby. Na oprýskané kovové tabulce upevněné do skály nad ním jsem si přečetl v angličtině a ve španělštině: „Jen pro zkušené potápěče.“ Z wikipedie jsem věděl, že soustava tunelů se táhne na kilometry, podzemní bludiště sladkovodních jeskyní prorůstající celým poloostrovem.

U okraje díry se ukázal Catin obličej. Nahoru si máknu.

„Není ti nic?“

„Měla bys to taky zkusit,“ křikl jsem. Jakmile jsem promluvil, naplnila se jeskyně ozvěnou, jež zněla jako hromový smích.

„Je tam dole ještě někdo?“

Zavrtěl jsem hlavou. „Je to úplně skvělé. Pojď.“

Zdálo se mi, že o tom uvažuje. Před deseti lety by sem zahučela jako šipka, ani s plavkami by se neobtěžovala. Teď ale…

„Radši zůstanu s Peggy.“ Aspoň z hlasu jsem slyšel, že toho lituje. Malé vítězství.

Lehl jsem si na záda a pár minut jsem tak plaval kolem dokola a vyhříval se přitom ve slunci, jež sem dopadalo shora. Když mi začalo být už moc velké horko, ponořil jsem se pod hladinu, proháněl rybky a jako úhoř klouzal podél kamenných stěn. Plaval jsem kolem dokola jeskyně, jež se proměnila v můj vlastní soukromý ráj.

Znovu a znovu jsem se však vracel k jednomu místu – k ústí chodby, temnému a vyzývavému. Ohmatal jsem je po okrajích. Zapřel jsem se o stěny a nahlížel dovnitř ve snaze něco rozpoznat. Zdálo se mi, že jsem na vzdáleném konci spatřil světlo.

Věděl jsem, co se o tom píše na webové stránce. *Nejsenzačnější zážitek vás čeká, pokud proplavete deset metrů dlouhým postranním tunelem, který vás dovede do mayské obětní svatyně, kde ve skryté jeskyni ještě leží kosti rituálních obětí.*

Cate by pochopitelně poukázala na to, že ten text pokračuje. *Tuto výpravu doporučujeme pouze kvalifikovaným jeskynním potápěčům s patřičným vybavením a zabezpečením.* Tím ale chtěli krýt sami sebe. Dnes si už ani kafe nekoupíte bez zdravotních a bezpečnostních instrukcí. Navíc jsem dost dobrý plavec. Deset metrů pod vodou by pro mě nemělo znamenat problém.

Tohle je moje dobrodružství.

Vynořil jsem se na hladinu a uviděl jsem, že Cate už zase nahlíží dolů.

„Už vylezeš?“

„Za chvilku.“

„Komáři se rozhodli sežrat Peggy zaživa. Odvedu ji zpátky do auta.“

Čekal jsem, až zmizí. Potom jsem se zhluboka nadechl.

Připadalo mi, že plavu daleko; odrážel jsem se nohama, zatímco rukama jsem ohmatával stěny tunelu. Pořád jsem nemohl vyhnat

z mysli slova *podvodní bludiště* – ale vždyť šlo jen o deset metrů. Už jsem musel být dostatečně daleko. Ještě jsem párkrát vykopl, jen pro jistotu, a pak jsem se začal vynořovat. V plicích už jsem cítil tlak.

Narazil jsem hlavou o skálu. Pořád jsem ale byl pod vodou: vynořil jsem se tedy předčasně. Zadržovat dech bylo stále bolestnější. Vrhl jsem se dopředu a tápal před sebou, kdy nahmátnu otevřený prostor.

Zmiňovala se webová stránka o tom, jestli Mayové měli v jeskyni vzduch? Najednou jsem si tím nebyl vůbec jistý. Nevybájil jsem si to? Nebyla k výpravě dolů nutná potápěčská výstroj?

Ve skryté jeskyni ještě leží kosti rituálních obětí. Už jsem viděl pouze kostry a moje vlastní kosti, jak zapadají do písčitého dna jeskyně. A taky Catin výraz.

Musel jsem se vrátit. Otevřel jsem oči. Vodu prozařovalo slabé světlo, nedokázal jsem ale určit, odkud se line. Kroutil jsem se na místě, dělal přemety všemi směry, abych našel původ záře. A pak jsem ztratil orientaci – nevěděl jsem, kde je nahoře a kde dole.

Nedokázal jsem už déle zadržovat dech. Vypustil jsem ho, jenže k dýchání jsem tu neměl nic než vodu. Měl jsem pocit, že mi prasknou plíce. Točila se mi hlava. Uvědomoval jsem si, že je to bláznivé. Daleko jsem nedoplaval. Měl bych se dokázat vrátit. Ze všech sil jsem se o to snažil. Jenže pohyboval jsem se zpomaleně a malátně, jako by mi voda kladla odpor. Před očima mi tančily skvrny jako v lávové lampě. Moje mysl se obrátila do sebe.

Podvodní bludiště podvodní bludiště podvodní bludiště.

Přivodil jsem v životě už dost lidem stav bezvědomí na to, abych přesně věděl, co se děje. Fáze číslo jedna: lehká euforie – v učebnicích se píše, že se podobá opilosti (zažil jsem obojí a opilost je mnohem příjemnější). Fáze číslo dvě: člověk už nereaguje na podněty a v závěru by necítil, ani kdyby mu nůž rozpáral vnitřnosti. Fáze číslo tři.

Černé skvrny se shlukly do jakéhosi obrysu, do tvaru lidské postavy, která se vynořila z neznáma. V tom okamžiku jsem nabyl jistoty, že umírám. Takhle to tedy skončí? Tohle viděli ti pacienti, kteří se už neprobrali? Vždycky mě to zajímalo. Postava se přiblížila natolik, že čirá voda ztemněla. Natáhla se a uchopila mě za paži. Na anděla měla

překvapivě silný stisk. Kolem ní povlávaly dlouhé vlasy. Viděl jsem vzadu na ramenou vybouleninu křídel, ale obličej jí cosi zakrývalo.

Násilím mi nacpala něco do pusy. Byl bych se bránil, ale už jsem se ocitl na pokraji fáze tři. Veden jakýmsi nemluvněcím prapudem jsem skousl regulátor (protože to skutečně byl regulátor) a nasál jsem. Do plic se mi vedral ztuchlý vzduch páchnoucí gumou, jako bych olízl galusku, ale mně připadalo, že vdechuji čistý éter.

Anděl mi poklepal na rameno a posunkem mi naznačil, abych zvolnil. Přikývl jsem a snažil se ovládnout dech. Už jsem viděl jasněji. Nebyl to žádný anděl, nýbrž potápěč. Křídla na zádech byla ve skutečnosti láhev se vzduchem. Zpoza masky mě sledovaly velké modré oči.

Půjčil si ode mě regulátor, aby se zběžně nadechl, pak mě popadl za předloktí a táhl mě tunelem. Ne moc daleko, jen nějaké čtyři metry, možná pět. Vzpomínám si, že mně v té chvíli blesklo hlavou: *Takhle vypadá rozdíl mezi životem a smrtí.* Později jsem pochopitelně přišel na to, že k sobě mají o mnoho blíž.

Vynořili jsme se v malé klenuté jeskyni. Vzduch, skutečný vzduch a světlo z potápěčské svítilny postavené na kamenné římse. Lapal jsem po dechu, usmíval se jako pitomec a bylo mi všechno fuk. Z výklenku ve stěně na mě varovně pokřikovala kamenná modla s ohromnýma hranatýma ušima z kamene.

A tak jsem se seznámil s Antonem.

2

Anton (ten potápěč) si stáhl z obličeje masku. Měl bujnou hřívu špinavě světlých vlasů, sluncem ošlehaný obličej a světle modré oči jako brány do jiného rozměru. Láhev se vzduchem měl připevněnou na holém těle; mezi popruhy jsem zahlédl, že se mu přes žebra táhne silná jizva, a na krku mu na koženém řemínku visel černý žraločí zub. Rád bych věděl, jestli jedno s druhým souviselo.

Měli jsme společnost. Vodu tam šlapalo jakési děvče. Možná za to mohl nedostatek kyslíku nebo se mi vzrušením ze záchrany zbláznily

hormony, ale nedokázal jsem od ní odtrhnout pohled. Mohlo jí být tak pětadvacet, pružnou pokožku měla dokonale opálenou a tmavé vlasy ulíznuté kolem krku, jako by zrovna vyšla ze sprchy. Do ledové vody byly její bílé bikiny příliš tenké. Uvažoval jsem, jestli vlastní puntíkovanou podprsenku. Velikost by jí mohla pasovat.

Zvedla ruku z vody a zamávala. „Tyhle chodby jsou docela nebezpečné, co?"

Otřeli jsme se o sebe nohama, jak jsme oba ve stísněném prostoru šlapali vodu. Začal jsem ze sebe soukat fráze o tom, jak mi zachránili život, ale Anton na ně nebyl zvědavý. Chopil se svítilny na římse a namířil ji přímo dolů.

„Řekl bych, že jste se sem vypravil kvůli tomuhle."

Málem jsem vyletěl z vody. Paprsek světla ozářil na písčitém dnu přímo pod mýma nohama hromádku kostí. Paže, nohy, žebra; stehenní kosti, holenní, hrudní koše, pánve. Nejhorší byly lebky, zíraly na mě prázdnými důlky rozladěné, že je někdo vyrušil z odpočinku. Některé byly rozkřáplé jako vejce, zubaté díry zely tam, kde žádné otvory být neměly.

„Utloukli je k smrti Mayové," vysvětlil Anton. „A Mámu jste už viděl?"

Namířil svítilnu k nice ve zdi, nalevo od křičící modly. Následovalo další ošklivé překvapení: znovu kosti, na skalnaté plošině tam ležela celá kostra a za uchem na lebce měla puklinu. Voda, jež sem dolů celá století prosakovala, pokryla kosti lesklým vápníkovým příkrovem, takže se nedalo určit, jestli se kostlivec ze skály vynořuje nebo je do ní vtahován. Scéna jak z *Dolů krále Šalamouna*.

„To je Máma," poznamenal Anton.

Zachvěl jsem se. „Proč jí tak říkáte?"

„Tak ji pojmenovali konkvistadoři," opravila mě dívka. „Namluvili Mayům, že jde o kosti Panny Marie, a že se k nim tedy mají chovat s posvátnou úctou."

„Typické katolické kecy," dodal Anton.

Být nábožensky založený, pokřižoval bych se. Byl jsem ale natolik pověrčivý, že jsem odvrátil pohled – a ten spočinul přímo na tom děv-

četi. Neměla ani vzduchovou láhev, ani masku. Proplavala tunelem bez pomoci?

Přistihla mě, jak se na ni dívám, a mile se usmála. Oplatil jsem jí úsměvem, ale zrak jsem z ní nespouštěl.

„Přijel jste sem sám?“ zeptal se Anton.

Poplašeně jsem zamrkal. Od okamžiku, kdy mě zachránil, jsem neměl na Cate ani pomyšlení. Neměla tušení, kam jsem se poděl, věděla jen, že jsem zmizel ze zatopené jeskyně. Musela šílet. Zavolala policii?

„Moje žena zůstala nahoře. A moje dcera taky. Nechtěly jít se mnou.“

„Měl byste jim dát vědět, že se vám nic nestalo,“ navrhlo děvče naléhavým tónem.

„Máte pravdu.“

Nechtělo se mi odejít. Teď když jsem už zase normálně dýchal a vzpamatoval se ze šoku, neblahé kouzlo toho místa na mě začínalo působit. Odražené světlo se vlnilo po stropě, zatímco žlutý kužel světla z lampy proměňoval písek na dně ve zlato. Dokonce i kosti mi už přestaly nahánět hrůzu.

„Už tady někdo někdy našel poklad?“

Anton se zasmál. „Pokud ano, nic tu z něj nenechal.“

Naposledy jsem se rozhlédl. O tři měsíce později jsem si v jiné jeskyni a nad jinou sadou kostí tenhle okamžik připomněl. Rituální oběti.

S pomocí světla, doprovodu a vzduchu, který jsme měli s Antonem na střídačku, nám to zpátky trvalo jen mžik. Vynořili jsme se v hlavní jeskyni a doplavali k rozhoupanému lanu. Museli jsme se uvnitř zdržet déle, než se mi zdálo. Slunce se hnulo. Zlatem zalitá jeskyně zešedla.

„Kde jsi k čertu vězel?“

Cate se převlékla do plavek a zrovna byla na půl cesty po laně dolů.

„Připojíš se k nám?“

Dívala se na mě vztekle – vypadala jako bůh pomsty sestupující na scénu v nějaké řecké tragédii. „Vypravila jsem se tě hledat.“

„Už nemusíte,“ zahalekal Anton. „Udělali jsme to za vás.“

Ozvěna hovor v jeskyni prakticky znemožňovala. Překrývající se slova

se mi nepříjemně tloukla v uších. Cate chtěla ještě něco podotknout, ale bylo to marné. Obrátila se k nám zády a vytahovala se po laně, až se přehoupla přes okraj a zmizela nám z očí. Provedla to hezky mrštně. Udržovala se ve slušné kondici, dokonce i po narození Peggy.

Šlehl jsem pohledem po svém zachránci. Pokud ho naše slovní výměna uvedla do rozpaků, nedal to na sobě znát. Později, když jsem ho poznal o něco lépe, jsem pochopil, že je vůči rozpakům imunní. Stejně tak vůči některým dalším věcem. Pochybám, váhání, nebezpečí. Naprosto neprůstřelný.

„Mimochodem, jmenuju se Kel," představil jsem se.

„Já jsem Anton. A tohle je Drew." Kývl směrem k dívce. Přítelkyně? Vyslovil její jméno jakýmsi majetnickým tónem: vanula z něj důvěrnost nebo v sobě možná skrýval náznak vlastnictví.

Je ohromující, jak snadno lze vzplanout žárlivostí vůči člověku, který vám zachránil život.

„Máte to u mě," usmál jsem se na něj široce.

„Příště si s sebou vezměte vzduchovou láhev. Pokud se řádně připravíte, žádné nebezpečí nehrozí."

„Ne, vážně." Ztišil jsem hlas, aby mě Cate neslyšela, byť ozvěna hlas rozdrobila. „Mohlo být po mně."

Přešel to mávnutím rukou. Já mu ale *byl* vděčný, snad přímo hluboce, a chtěl jsem, aby to pochopil. A možná jsem měl i jiné důvody.

„Zvu vás na večeři."

3

Slyšel jsem je přijíždět dřív, než jsem je spatřil. Antonův psychedelický volkswagen dělal randál, jako by parkoviště u hotelu rozhlodávala sbíječka. Dvě minuty nato vstoupil do restaurace a rozhlížel se po lokále jako dravec. Převlékl se do džínsů a bílé plátěné košile s vyhrnutými rukávy a knoflíky rozepnutými až k hrudní kosti. Špinavě blond vlasy mu trčely do všech stran jako lví hříva. Celkový dojem by vhodně doplňovaly kovbojské boty. On však měl na nohou žabky.

Vstal jsem a zamával na něj sklenkou margarity. Drew s ním nepřišla.

„Oblečeného jsem vás nepoznal," podotkl, když ho vrchní číšník uvedl ke stolu.

„Nápodobně," zavtipkoval jsem, ačkoli to nebyla pravda. Čišelo z něho něco, co člověk vycítí při jakékoli příležitosti, stejně jako kus železa pozná magnet. A potom ty jeho oči. I kdybyste z něho neviděli nic než je, okamžitě byste ho poznali.

„Přijde Drew?" zeptal jsem se jakoby mimochodem.

„Jen co se osvěží. Libuje si, že tu mají tekoucí vodu." Posadil se na židli proti mně. „A co vaše žena?"

„Ještě ukládá dceru k spánku."

Rozhlížel se kolem sebe. Nebyl to jen letmý pohled, ale důkladná pátravá prohlídka, jako by ještě nikdy neviděl restauraci.

„Vám se tady líbí?"

Tón, jakým se zeptal, mě přinutil zaujmout obrannou pozici. Získal jsem dojem, že bych se měl ospravedlnit.

„Je tu spousta místa, kde se může holka vydovádět. A pak – taková poloha nemá konkurenci."

Ukázal jsem skrz stromy, jež obklopovaly pozemek hotelu. Nasvícené bodovými reflektory za nimi prosvítaly stupně pyramidy Chichén Itzá, hvězdářské observatoře, mířící k noční obloze.

„Vedle Hiltonu trosky mayského města nemají. Chtěli jsme to natřít turistům."

„Země Mayů… Mayaland." Převaloval ta slova v puse jako žvýkačku. „Nezdá se vám, že to zní jako Disneyland?"

„A možná právě o to jde. Chci tím říct, že vy Chichén Itzá znáte, ale…"

Zavrtěl hlavou. „Nikdy jsem tam nebyl."

Zůstal jsem na něj překvapeně zírat. „Vy jste tam nikdy nebyl?"

„Atrakce pro turisty."

O tom jsem se s ním nemohl přít. Hotel měl vlastní vstup do areálu kolem pyramidy, ale ten plnil účel jen v omezené míře. Jakmile jste jím prošli, stali jste se kořistí stánkařů. Byly jich tam stovky, někteří sotva starší než Peggy; kakofonie hlasů „za dolar, za dolar" a „cena jen pro vás" přehlušovala výklad průvodce. A když navíc přijely výletní autokary…

„Dost na to, abyste zatoužil po obnovení lidských obětí," přiznal jsem. „Proto jsem se vypravil do té zatopené jeskyně. Chtěl jsem…"

Anton mě v té chvíli přestal poslouchat. Odvrátil se a kýval na Drew, která se prodírala mezi stoly.

Poněkud nemotorně jsem se zvedl a snažil se na ni moc okatě nezírat – ačkoli bych nebyl jediný. Bikiny jí slušely, ale v jednoduchých šatech z bílého úpletu, které tak přiléhaly k tělu, že už tam nemohl zbýt prostor na spodní prádlo, vypadala skvostně.

Usmála se na mě. Naklonil jsem se k ní a políbil ji galantně na tvář. Její parfém voněl sladce po jakýchsi květinách, na jejichž jméno jsem nedokázal připadnout.

„Omlouvám se, že jdu pozdě," pravila.

„Nemáte se proč omlouvat."

Posadila se vedle Antona. Položil jí ruku na paži. Všiml jsem si, že nosil hodně prstenů: masivní ocel a stříbro. Drew neměla ani jeden.

„Tohle je nejlepší hotel," zvolala nadšeně. Přitiskla se k Antonovu rameni. „Proč nebydlíme taky nějak tak?"

„A kde vlastně bydlíte?" zeptal jsem se. Musel jsem se jí dívat zpříma do očí, abych se vyhnul sebemenšímu náznaku, že mi pohled klouže dolů k jejímu výstřihu ve tvaru písmene V.

„Antona napadlo, že se utáboříme pod širákem. Spíme v sítích, dokonce ani stan nemáme, umíte to pochopit? Vaříme si na ohni a nemáme tekoucí vodu."

„Vždyť je tam potok," ohradil se Anton.

„*Koryto* potoka."

„To zní skvěle," přiznal jsem a myslel jsem to vážně. Přezdobený hotel – webová stránka to nazývala „styl hacienda" – mi už začal lézt na nervy.

„Odkud jste?" zeptal se Anton.

„Ze Skotska. Ale žiju v Londýně. A vy?"

„Tak různě odevšad."

„V tvém podání to zní tak hrozně romanticky," vložila se do hovoru Drew. Pohlédla mi do očí a přehnaným šeptem mi sdělila: „Ve skutečnosti pochází z Tampica v Illinois."

„Narodil se tam Ronald Reagan," doplnil Anton.

Odsunul se na židli. Přišla Cate. Vypadala pěkně, trochu jako z módního katalogu Boden: vzala si na sebe tričko se slušivým květinovým potiskem a nabíranými rukávy a džínsovou sukni o pár čísel delší, než jakou nosila, když jsme se seznámili.

„Odpusťte," omlouvala se. „Peggy se nechtělo usnout."

Anton ji políbil po evropsku, na obě tváře. Pak jsem je představil. U jeskyně jsme to nestihli, protože Anton a Drew měli plné ruce práce se skládáním potápěčské výbavy a Cate zase naléhala, že si Peggy musí vypít obvyklý čaj. Všiml jsem si, jak po Drew sjela bystrým pohledem. Možná v tom byl sexuální podtext: dvě samice navzájem odhadují své vyhlídky v soutěži.

„Vám tedy vděčím za záchranu života mého muže," obrátila se k Antonovi, jakmile jsme se usadili.

Neměl jsem v úmyslu jí vyprávět, co se přihodilo v tunelu. Nechtěl jsem ji zneklidňovat. Jenže ona ze mě v průběhu mučivé hodiny zpáteční cesty všechno vypáčila.

„Je to tam nádherné," chopila se slova Drew. „Příště přivezeme víc výbavy, abychom se tam mohli podívat všichni. I vaše dcera."

Než stačila Cate dát najevo, co si o takovém nápadu myslí, přišel číšník s otázkou, co si dáme k pití.

„Cokoli," vyzval jsem je. „Jste mými hosty."

Drew si objednala daiquiri. Anton požádal o tequilu – „z modrého agáve, bez ledu" – a já si dal ještě jednu margaritu.

„Nemám přinést rovnou celý džbánek?" navrhl číšník.

„To bude nejlepší."

„A pro mě skleničku vína," rozhodla se Cate.

Číšník odešel. Nikdo se neměl k tomu, aby navázal na předešlý rozhovor. S Catiným příchodem jako by jeho tok vyschl.

„Nejspíš jste sem přijeli na dovolenou, že?" nadhodila Drew. Pokud nezabere nic jiného, stoč řeč na dovolenou.

„Jenom na týden jarních prázdnin," vysvětlovala Cate. „Kelovi vždycky imponoval Indiana Jones. A co vy?"

„Chtěli jsme trochu vysadit." Anton si protáhl za zády svoje dlouhé

paže a jednu ovinul kolem opěradla Drewiny židle. „Čeká nás práce na jednom velkém projektu, tak jsme si řekli, že si předtím trochu odfrkneme. A taky chci, aby se Drew trochu otrkala."

„Jakou máte profesi?" zajímala se Cate.

„Jsem hledač pokladů."

Nevěděl jsem, co na to říct, a tak jsem se dal do smíchu. Cate měla dojem, že si z ní střílí.

„Ale no tak!"

„Vážně."

„To je vaše skutečné zaměstnání?"

Znělo to možná o něco neotesaněji, než Cate zamýšlela. Ale Antona se to nijak nedotklo.

„Lepší než vysedávat někde v kanceláři a po čtyřiceti letech dostat zlaté hodinky."

„Mám dojem, že zlaté hodinky už se dneska nedávají."

„Tak to vidíte."

Číšník přinesl nápoje. Pořádně jsem si lokl margarity a dolil jsem si ze džbánku. Cate po mně střelila varovným pohledem. Ještě jsem trochu přidal.

„To zní úžasně," navázal jsem. „Celý den na sluníčku, kutáte v zemi a potápíte se. Užijete si dobrodružství. Ne jako já."

Anton vrtěl hlavou. „Lidé o tom mají zkreslenou představu. Hledání pokladů se podobá hazardní hře. Zkusit to může každý a třeba bude mít štěstí. Dokonce třeba obrovské štěstí. Jenže to potká jednoho z deseti milionů. Abyste to mohl dělat profesionálně, musíte tomu setsakra dobře rozumět. Spoustu času strávíte sbíráním informací. Na každou hodinu v terénu připadá možná sto hodin prosezených v knihovně."

Neuměl jsem si dost dobře představit Antona v knihovně.

„Máte napojení na univerzitu?" chtěla vědět Cate.

Její otázka mě podráždila víc, než by si zasloužila. U stolu s námi seděl úžasný člověk a ona by ho nejraději napěchovala do šuplíku měšťáckých zvyklostí. Počínala si jako matrona z románu Jane Austenové při debatě s potenciálním zetěm.

Pokusil jsem se převést to v žert. „Podle mě se lovcům pokladů akademické tituly nedávají."

„Vysoká škola je jenom ztráta času," pravil Anton a potvrdil tak nejtemnější očekávání mé ženy. „Jen si vemte ty dva Angličany, co našli toho krále. Toho hrbatého."

„Richarda III.," pomohla mu Drew.

„Jo, toho. Viděl jsem je na History Channelu. Víte, co jsou zač? Ta žena je scenáristka a ten muž spisovatel. Důkaz tam ležel pět set let, ale všichni ti páni akademici byli příliš ‚vzdělaní' na to, aby si ho všimli. Spokojili se s hypotézou, že mrtvola byla hozená do řeky, a tedy nenávratně ztracená, které všichni uvěřili, protože ji kdosi uvedl v nějaké knize. A víte, co udělala ta scenáristka? Šla zpátky k pramenům a zjistila, že existuje ještě jedna, *dřívější* verze, podle které Richarda pohřbili v tom a tom konkrétním kostele. A ji napadlo: ‚Počkat, a co když měli pravdu autoři té první verze?' Hned první den, co začala kopat, našla kostru."

Hodil do sebe tequilu a zuřivě se zakousl do limety.

„První den," zopakoval. „Totéž se odehrálo v případě Machu Picchu. Bingham nebyl profesionál. Prošel si prameny a na nich postavil svůj úsudek. Nebo jak to bylo s Trojou. Všichni věděli, kde ležela, ale nevěřil tomu nikdo kromě Schliemanna. Stačí přitom jenom mít úctu k dějinám, brát je vážně. Ve skutečnosti žádný akademik ještě neobjevil nic, co by za něco stálo, protože celý jejich profesionální život se odvíjí od zásady neriskovat. To jen cestovatelé, dobrodruzi a lovci pokladů dělají opravdu velké objevy. Pokud pracujete na univerzitě, jakou podobu má nejvyšší ocenění, o kterém sníte? Podobu kusu papíru, že? Kdežto já…"

Vytáhl ošoupanou hnědou náprsní tašku a otevřel ji. Zevnitř byla kůže něčím vyboulená. Vysunul to.

Mince, přibližně velikosti desetipence, ale tlustší. Na čtvrtiny ji rozděloval kříž a mezi jeho rameny byli vyražení lvi a hrady.

„Víte, co to je?"

Roztočil minci na stole. Stříbro zářilo jako plamen.

„*Peso de ocho*. Stříbrný osmireál. Španělský dolar."

Nevěděl jsem, zda mu mám věřit.

„Skutečně." Přisunul mi minci přes stůl. „Vidíte ten nápis?"

Byla těžší, než jsem čekal, váha věků a zaniklých světů. Stříbro působením času notně zešedlo. Nemohl jsem věřit, že něco takového měl uložené v náprsní tašce jako kondom.

„Kde jste…"

„Narazil jsem na ni v Panamě," odvětil. Stejně ležérně, jako by byl minci našel za polštářem pohovky. „Španělé přepravovali svoje bohatství přes pevninskou šíji na mezcích. Cesty byly mizerné, mezkům to klouzalo, něco z pokladů občas skončilo v roklích stovky metrů hlubokých. Před pár lety jsem se tam s partou vypravil a část z toho jsem našel."

Natáhl ruku, aby si minci vzal. Nechtěl jsem se s ní rozloučit. Co všechno asi pamatovala? Odhodlané dobyvatele hrnoucí se z pralesa, galeony s napnutými plachtami, krvelačné piráty. A teď jsem ji držel v ruce. Cítil jsem mravenčení, jak mi historie pronikala do kůže jako elektrický výboj.

Pořád čekal. Zdráhavě jsem mu ji upustil do dlaně. Zasunul ji zpátky do náprsní tašky.

Přišel číšník, aby se poptal, co si dáme k jídlu.

„Bojím se, že jídlo tady bude poněkud fádní," varoval jsem své hosty, jen co obsluha odešla. „Mají strach, aby jim turisté neuhořeli."

Anton přikývl. „Pokud chcete ochutnat mexické jídlo, musíte jít tam, kde se stravují místní."

„Blízko místa, kde kempujeme, je bezvadná putyka," připojila se Drew. „Salsa, jakou nikde doma nenajdete, a po jejich burritos by se člověk utloukl."

„Jako kdybyste dostal do hlavy ránu z kulovnice." Anton rozlomil tortillu na půlky a nandal na ně trochu řídké salsy na stole. „Tenhle humus je jako kečup."

„A kam se chystáte teď?" zeptal jsem se. „Hledat španělské galeony? Ostrovy pokladů?" Nedokázal jsem vyhnat z mysli tu stříbrnou minci. „Nebo je to přísně tajné?"

Anton rozdrobil tortillu a zadíval se do tmy. Za zdí se rozezněla hudba, protože tam právě začínala světelná show, temné dunění z oparu věků (jak to prezentovali v průvodci). Antonovi stékala po bradě kapka salsy.

„Slyšeli jste někdy o Paititi?“ zeptal se znenadání. Zavrtěl jsem hlavou. „A o El Doradu?“

„O ztraceném zlatém městě?“

„Přesně tak. Tedy, nějak tak. Přísně vzato, El Dorado byl člověk, v doslovném překladu to znamená ‚zlatý‘. Indiánský král, který se každý den pokrýval zlatým prachem. Jenže jak čas ubíhal a legendy se mísily, většina lidí se dnes domnívá, že jde o město zlata. Takže Paititi *je* El Dorado. A tam mám namířeno.“

„Žila jsem v domnění, že El Dorado je mýtus,“ namítla Cate.

„*El Dorado* je mýtus. Ale Paititi je skutečné.“

„Jako vskutku skutečně skutečné?“

„Leží v Peru. Před pěti sty lety, když Španělé dobyli Peru, uchýlili se poslední Inkové do džungle. Nejprve našli útočiště v pevnosti Vilcabamba, kde vydrželi zhruba sedmdesát let.“

„Sedmdesát šest,“ upřesnila Drew.

„Když Španělé pevnost dobyli, Inkové uprchli do deštného pralesa. S sebou vzali nejvzácnější poklady – všechno, co se jim podařilo po invazi ukrýt před Španěly. Velký zlatý kotouč z chrámu Boha slunce v Cuzcu, který měl metr osmdesát v průměru. Mumifikovaná těla čtrnácti inckých vládců. Přes tři sta metrů dlouhý řetěz krále Huáscara, jehož články jsou zhotovené z osm centimetrů silného ryzího zlata. Uprchli po svazích And a zmizeli v pralese.“

Zamával prázdnou skleničkou na číšníka.

„Někdy po roce 1600 jezuita Andrea López podal z Peru zprávu do Vatikánu, že mluvil se skupinou pokřesťanštěných indiánů. Cestovali z hor a v džungli objevili město. Mělo hradby potažené zlatem. López se ho vydal hledat…“

„… a už ho nikdy nikdo nespatřil?“ rozesmála se Cate. Anton vypadal zaskočeně. „Tak to přece končí vždycky, ne?“

„Zní to ohromně,“ prohlásil jsem a kopl přitom Cate pod stolem do nohy. „A vy se ho skutečně hodláte vydat hledat?“

„My ho hodláme *najít*.“

Nastala jakási změna. Nepřestával na mě upírat modré oči a podmaňovat si mě svou sebejistotou. Před mými zraky se míhaly neodolatelné

obrazy pralesa, chrámů a zlatých bůžků. Chtěl jsem se tam dostat. *Musel* jsem se tam dostat.

„Chtěl bych jít s vámi," přiznal jsem.

„Tohle říká každý."

Odvrátil pohled. Jakmile ze mě spustil zrak, zdálo se mi, že jsem se zřítil z výšky třiceti poschodí. Na chvíli mi připadalo, že se společně o něco dělíme. A teď mi sděloval, že pro něj nejsem ničím zvláštní, že se vůbec neliším od ostatních dychtivců a snílků. Zcela tuctový.

Cate začala nasazovat výraz trpitelské manželky, jaký u ní vídám, například když musíme odejít z večírku, abychom mohli poslat domů paní na hlídání. Jenom Drew se tvářila, že mi důvěřuje.

„Myslím to vážně," trval jsem na svém. Vyhrkl jsem to o něco hlasitěji, než by se patřilo. Z margarit mi hořely tváře. „Sám jste připustil, že člověk nemusí být odborník."

„Řekl jsem, že je nutné tomu setsakra dobře rozumět."

„Mě takové věci vždycky lákaly."

„Tím má na mysli, že strávil hodně času hraním *Tomb Ridera*," vmísila se do hovoru Cate. Nemohl jsem uvěřit, že se přidala na Antonovu stranu. Vždyť jsem je ani nežádal, aby mě vzali s sebou. Chtěl jsem po nich jen, aby uznali, že to není tak bláznivý nápad, jak si podle všeho všichni myslí. Že *já* nejsem tak bláznivý.

„Já jen říkám, že to zní ohromně."

„Jo," souhlasil Anton, „jenže my máme plný stav a pasažéry nebereme. Pokud se vypravíte do pralesa bez toho, že byste věděl, jak si tam počínat, nevrátíte se odtamtud."

Drew na mě s účastí pohlédla. „A komáři vás sežerou zaživa."

„Vy tu výpravu podniknete?"

Anton odpověděl za ni. „Drew je náš zázračný amulet. A zatraceně schopná odbornice. Má doktorát z Yale."

„Jste archeoložka?"

Na rtu se jí přichytilo zrnko soli ze sklenky s margaritou. Setřela je. „Historička. Ale v rámci doktorandského studia jsem se věnovala i archeologii a antropologii."

„Za tímhle krásným obličejíčkem se toho skrývá o dost víc," pravil Anton a pohladil ji po tváři. „Až najdeme Paititi…"

„*Pokud* ho najdeme," opravila ho Drew.

„Ona nás tam dovede."

Dolil jsem Drew skleničku a pak i sobě. Pozvedl jsem ji. „Na úspěch vaší výpravy."

Doufal jsem, že to neznělo moc zatrpkle.

U jídla jsme si povídali. Anton by dokázal vyprávět, i kdyby neměl vůbec žádné posluchače. Pokud náhodou zakolísal, přispěchala mu na pomoc Drew a potřebné dopověděla za něj. Působili vedle sebe tak spokojeně a vzájemně si tak důvěřovali, že jsem se neubránil pocitu závisti. Obzvlášť s naježenou a sršatou Cate vedle sebe. Anton se už o Paititi nezmínil – i on vycítil její nepříznivé naladění.

Ani já jsem ale nebyl zrovna dobrý společník. Jak už jsem poznamenal, díval jsem se na věc natolik realisticky, abych věděl, že o Paititi nemůže být řeč. Nedokázal jsem se ale smířit s tím, že dobrodružstvím už odzvonilo, že jsem překročil jakýsi práh středního věku, kdy už jen pomyšlení na něco takového je nepatřičné. Cate by mi vyčetla, že se dopouštím přehnaného zobecnění.

Jen co jsme dojedli pudink, Cate začala hnát naše posezení k závěru.

„Ještě se dojdu vyčurat," prohlásila tónem, který nesnesl námitky, „a pak půjdeme."

„Máte báječnou ženu," ozval se Anton, jakmile odešla.

Zahlédl jsem, jak z opačného konce restaurace míří k našemu stolu recepční. Věděl jsem, co to znamená.

„*Perdone*, doktore MacDonalde," sděloval mi, „mám vám vyřídit od pokojové služby, že za vašimi dveřmi zaslechla, že se vaše dcera vzbudila."

„Hned tam budu."

Zvedl jsem sklenku, abych ji dopil. Přes okraj olepený solí jsem zpozoroval, že si mě Anton znenadání prohlíží s novým zájmem.

„Co se děje?"

„Vy jste lékař?"

Může to znít divně, ale o tom, co já a Cate děláme, nepadlo slovo.

Cítil jsem se až trapně se o tom zmiňovat – tváří v tvář hledači pokladů by to znělo směšně. A směr hovoru určoval převážně Anton.

Pohlédl jsem ke dveřím. Po Cate zatím ani známky. Nemohli jsme nechat Peggy dlouho samotnou.

Anton se opřel lokty o stůl, jako by se chystal zvednout. „Potřebuju pro expedici lékaře. Ten, kterého jsme s sebou chtěli vzít, na poslední chvíli odpadl." Namířil na mě vidličkou. „To je bezvadné."

Snad za to mohly margarity, ale nedokázal jsem si náležitě srovnat v hlavě, co se děje. Ještě před půl hodinou bych býval skoro žadonil, aby mě Anton vzal s sebou (i kdybych to myslel jen z principu). Teď na mě najednou tlačí.

Nápad to byl šílený a scestný a měl bych mu učinit okamžitě přítrž. Jenže v té chvíli se vrátila Cate. Neposadila se.

„Peggy se vzbudila," hlásil jsem jí.

„Tak proč jsi za ní nešel?"

„Čekal jsem na tebe."

Cate spolkla to, co se chystala odseknout, a obrátila se k našim společníkům. „Bylo to skutečně milé setkání. Jenže máme za sebou náročný den, a pokud Peggy neutišíme, čeká nás i náročná noc."

Netrpělivě se na mě podívala. Ne právě jemně pokynula ke dveřím.

„Dám si ještě jednu skleničku." Ve džbánku už nezbyla žádná margarita. „Tedy pokud Anton…"

Rozhodil paže. „Jak je libo."

„Ráda si dám taky," přidala se Drew.

„Ráno toho budeš litovat," ozvala se Cate. Pronesla to zlehka a s úsměvem, ale já věděl, že nemluví o kocovině.

Políbil jsem ji na dobrou noc a sledoval, jak odchází.

„Co myslíte? Pustí vás s námi?" zeptal se Anton.

Drew ho sjela pohledem. „Nenechte se Antonem nutit k účasti ve výpravě." Nato se obrátila k Antonovi: „Vždyť ani nevíš, jakou má lékařskou specializaci."

Oba na mě upřeli tázavý pohled.

„Jsem anesteziolog." Neměl jsem tolik pít, stěží jsem to slovo ze sebe vypravil. „Ale mám průpravu i v úrazové medicíně."

„Lidé, kteří si nevědí rady, do džungle nepatří," připomněla Antonovi Drew.

„Není to zase tak nebezpečné, jak si představujete." Anton měl schopnost zapomenout, co říkal před půlminutou, jakou lze najít i u politiků. Ani teď nevím přesně, zda v tom byl záměr, nebo si tak v životě počínal běžně. Zbrkle, aniž by se ohlížel zpátky. „Většinou jsou to povídačky, které chlapi rozšiřují, aby vypadali zajímavě."

„Má dítě," připomněla mu Drew ochranitelským tónem.

„Jo. Ale tady se mu nabízí životní dobrodružství." Anton se ke mně obrátil. „Pokud se nám to podaří, pak budete *ten, kdo našel El Dorado*."

Další dění mám v mlze. Margarity mi zkratovaly paměť. Mám dojem, že si vzpomínám, jak jsme skončili natěsnaní u malého kulatého stolku v baru, kde jsme se navzájem strkali koleny i lokty. Mluvil hlavně Anton a já s Drew jsme naslouchali – příběhy o lodních vracích, mapách a zakopaných pokladech jako by vypadly z časopisu *National Geographic*, jehož redakci vedl Robert Louis Stevenson. Zdá se mi, že v jistém okamžiku jsem si začal stěžovat na to, jak idiotský je moderní život, což Cate z mého podání velmi dobře zná – *jakákoli myšlenka, jež nás napadne, místo, které navštívíme, všechno už někdo dávno hodil na facebook a má to patnáct lajků* –, a vzpomínám si, že Anton a Drew přikyvovali, jako by moudřejší úvahu v životě neslyšeli. A celou tu dobu jsem si uvědomoval, jak ve mně jako zářivá světelná koule narůstá ta myšlenka a blahodárným teplem se mi rozlévá do žil. Skutečný poklad. Skutečné dobrodružství. Skutečné zlaté město.

Věděl jsem, že bych se na tu cestu vydávat neměl. Stejně tak jsem věděl, že se můžu otřít nohou o Drewinu nohu, kolikrát budu chtít, kdykoli zabloudit pohledem do jejího výstřihu (alkohol zbavuje člověka všech zábran), a nic z toho nebude. Trávil jsem vlahou noc na konci dovolené s novými přáteli a byl jsem opilý. Využil jsem čas, abych pootevřel dveře svého života a pohlédl do slunečního světla za nimi – jen nakouknout –, než je realita zase přibouchne.

Cestu zpátky do pokoje si nepamatuju. Ale musel jsem ji absolvovat, protože další, co jsem vnímal, bylo probuzení ze sna, při kterém mi

srdce tlouklo zběsilým tempem, a telefon, který na nočním stolku zvonil tak divoce, že by probral i mrtvého.

4

„Jedete?“

Drewin hlas se zařízl do mojí kocoviny jako ledové ostří. Ve tmě jsem neviděl vůbec nic. Natáhl jsem ruku přes postel.

Cate ležela vedle mě. Nahmatal jsem její holé rameno, jak ze sebe ve spánku stáhla pokrývku. Z postele v koutě se ke mně neslo Peggyino chrápání s plným nosem. Telefon ji nevzbudil.

„Ehm… cože?“

„Jsme v recepci.“ Na to, kolik toho minulou noc vypila, měla neuvěřitelně svěží hlas. Nebo tuhle noc? Venku byla stále tma.

„No dobře.“

„Ek’ Balam přece.“

Přemýšlel jsem, jestli jsem pořád opilý (při zpětném pohledu vím, že odpověď zněla „ano“). Ale navzdory alkoholickému opojení to v mém mozku nějakou reakci vyvolávalo. Panáky tequily, přípitky a Anton, který mi klade na srdce, že člověk nemůže odjet z Yucatánu, aniž spatřil, jak nad pyramidami vychází slunce.

Povídal mi ještě něco dalšího, ale to už jsem si nepamatoval.

Drew už unavovalo čekat, až mi svitne.

„Pokud to chceme stihnout, musíme vyjet okamžitě.“

„Hned jsem tam.“

Natáhl jsem se a tloukl sluchátkem tak dlouho do nočního stolku, dokud jsem nenašel vidlici a nezavěsil. Když jsem se obrátil, Cate seděla na posteli.

„Kdo to byl?“

„Anton.“

„Je půl páté.“

Proboha. Jasně jsem si vzpomínal, že ještě ve dvě jsem byl vzhůru.

„Chce, abych viděl východ slunce. Z vrcholu nějakého mayského

chrámu, na který se dá vystoupit. Prý je to úchvatné." Všiml jsem si, jak se tváří. „Jsi taky zvaná."

Odvedl jsem Peggy na parkoviště, zatímco Cate se ještě dooblékala. Našel jsem tam Antona – opíral se o auto a kouřil.

„Proč je tady on?" chtěla vědět Peggy.

„Vypravuje se k Amazonce."

Peggy si ho přeměřila od hlavy k patě. „Uvidíš kapybaru?"

Rozpačitě jsem se zasmál. „Netuším, o čem to mluví."

„Ne, má pravdu." Anton si klekl, aby viděl Peggy zpříma do očí. Pokud by to zahlédla Cate, vyplašila by se, že je Peggy tak blízko cigarety. „Chceš jet se mnou, holčičko?"

Peggy vážně přikývla. „Najdeš poklad?"

„Rozhodně."

„Odkud znáš kapybaru?" zeptal jsem se vyvedený z míry tím, že mi to moje šestiletá dcera tak natřela.

„Viděla jsem ji v *Oktonautech*."

Zahlédl jsem, že se k nám po pěšině blíží Cate. Zamumlal jsem Antonovi do ucha: „S tou Amazonkou – ještě jsem neměl příležitost zmínit se o tom Cate. Tak prosím ani slovo."

„Jasně."

Cate vrhla pohled na Antonův volkswagen (ještě z éry před bezpečnostními pásy), potom na mě a nakonec prohlásila, že řídit bude ona. Pořád jsme ještě měli pronajaté auto ze včerejška. Anton zabral sedadlo spolujezdce a já seděl vzadu zmáčknutý mezi Drew a Peggy. Drew zírala z okna a Peggy dřímala ve své sedačce. Taky bych se potřeboval vyspat, ale jakmile jsem se začal naklánět k Drew, Catin pohled ve zpětném zrcátku mě hned zase srovnal.

Cesta trvala téměř hodinu. Obloha zesvětlala. Za okny se míhala přízračná krajina šedých stromů se stříbrným listím. Míjeli jsme temné domy se zavřenými okenicemi. Peggy se vyklonila ze sedačky a přitulila se ke mně. Měl jsem pocit, jako by kromě nás pěti nebyli na světě jiní lidé.

Anton nasměroval Cate skrz nevelkou vesnici a pak dolů po nezpevněné cestě. Zastavili jsme u nízkého plotu z drátěného pletiva mezi

stromy a vystoupili z auta. Vlhký vzduch mi ochladil obličej a projasnil hlavu. Zhluboka jsem vdechoval vůni pelyňku a mučenky.

„Kde je vchod?“

Plot dosahoval jen do výšky hrudi. Anton se vzepřel o jeho hřeben a přehoupl se na druhou stranu.

Cate se nehýbala. „A co hlídači?“

„Spí. Pokud přijdou, dáme jim deset dolarů a nebudou dělat problémy.“

Viděl jsem, že se jí to nezdá. Váhal jsem.

Anton ukázal do stromů. „Nechtěl jste snad vidět, co nikdo druhý neuvidí? Tady to máte.“

Nikdy bych to do Cate neřekl. Najednou se ale přitočila k plotu, požádala „pomoz mi“, já udělal z rukou stoličku, podal jsem jí Peggy a pak už jsme byli všichni na opačné straně plotu a běželi jsme v hlubokém stínu vlnovců. Hmátl jsem po Catině ruce a stiskl ji.

V průvodci se dočtete, že Ek’ Balam se velikostí nevyrovná Chichén Itzá. Ve tmě ale vypadal obrovský. Vyšli jsme na vyprahlém hlinitém prostranství; k pozvolna modrající obloze se vypínaly mohutné stavby. Anton klusal vepředu. Zavedl nás k nejvyšší pyramidě a pustil se po jejích stupních vzhůru.

V Chichén Itzá jsou všechny chrámy bezpečně za provazy a hlídají je ozbrojenci. Tady nebylo nic, co by nás zadrželo. Klouzal jsem po stupních ohlazených miliony chodidel – nejspíš turistů a před nimi každopádně Mayů. Cítil jsem, jak mi pod nohama ožívají dějiny vytesané do kamenů, jež sem Mayové přivlekli pralesem.

Na vrcholu pyramidy jsme našli plošinu s hranatým kamenným kvádrem uprostřed. Nad obzorem prosakovalo světlo. Posadili jsme se na východní stranu pyramidy a čekali na rozbřesk. S Cate jsme vklínili Peggy mezi sebe a přitiskli se k ní. Natáhl jsem ruku a obě jsem objal. Byla to nejkrásnější chvíle celých prázdnin.

A což teprve pak, když vyšlo slunce! Měli jsme dokonalý výhled na to, jak se nad les vznesla ohnivá koule, jako by čas začal běžet pozpátku a kometa, která sem dopadla před pětašedesáti miliony let, se vznesla zpátky k obloze. Slunce prozářilo mlhu, jež zahalovala les, takže

koruny stromů a vrchol pyramidy se proměnily v planoucí mlžné moře. V té chvíli se rozezpíval ptačí sbor.

„Říše, kde bájná bohatství jsou domovem," zamumlal jsem úryvek básně, kterou jsme se učili ve škole. Možná za to mohly margarity, které mi ještě proudily v krevním oběhu, ale tak životodárný impulz jsem nedostal od doby, kdy se narodila Peggy. Naklonil jsem se a políbil Cate do vlasů. Usmála se a taky mě políbila.

Foťák jsem nechal v hotelu. Část mého já nedokázala pochopit, jak jsem se mohl o takové snímky připravit, druhá část však za to byla vděčná. Jen ať nic nenarušuje tenhle okamžik, ať mě nic nevytrhává z právě prožívané chvíle. Nic z toho se nestane potravou pro facebook a jeho nepřetržité chvastounské souboje. Stane se z toho ten nejvzácnější poklad ze všech, jež zná tohle století: soukromý prožitek.

Peggy se nám vykroutila, aby se sama vydala na obhlídku. Cate vyskočila a chytila ji dřív, než stačila přepadnout přes okraj plošiny. To jsou celé děti: vždycky se vydají tam, kde hrozí největší nebezpečí.

Anton se ke mně naklonil. „Úžasné, co?"

„Úžasné."

„Teď si představte, že nejde o žádnou mexickou turistickou atrakci, kde stačilo jen přeskočit plot, a vy nemáte přes ulici zaparkovaný vůz. Představte si, že jsme v Peru, hluboko v Amazonii, tohle je Paititi a vy jste první člověk za pět set let, který je spatří."

Dokázal jsem si to představit. Svahy hor zarostlé hlubokými lesy, mezi stromy leží bílá mlha a všude kolem se rozléhá pronikavý křik neznámých ptáků a zvířat. A mlha se rozestupuje a z ní se vynořuje kamenný chrám pokrytý rytinami pradávných symbolů, který označoval ztracené město.

„Víte jistě, že se se mnou na tu dobrodružnou výpravu nevydáte?"

Dvě

Divoký západ

5

Zahaloval mě mrak. Všude kolem se válela šedá mlha, chvílemi se srážela do chuchvalců připomínajících vatu, chvílemi zase řídla, že jsem dokázal zahlédnout oblohu za ní. Ve vzduchu střídavě vířilo světlo a tma. Kapky deště posely sklo okénka jako korálky.

Hlavou se mi honily zmatené myšlenky. Čtyřiadvacet hodin jsem nespal – a noc předtím jsem strávil horečným balením a překonáváním paniky z odjezdu. Celé týdny jsem odmítal připustit, že hrozí nějaké nebezpečí. Tu poslední noc na mě všechny potlačované myšlenky frontálně zaútočily, dlouhé hodiny mi nedovolily usnout a přivedly mě málem k pláči. Dohnaly mě dokonce k tomu, že jsem se ve čtyři hodiny ráno šel podívat na e-mail, jestli tam nemám od Antona zprávu, že se výprava ruší. Pak přišlo letiště, objímal jsem Peggy tak vášnivě, divže jsem jí nepolámal žebra, líbal jsem Cate a sliboval, že se brzy vrátím. Nechtělo se mi jet a současně jsem se třásl nedočkavostí, kdy už dobrodružství vypukne. Amsterdam, Panama City, Lima. Osm hodin na letišti v Limě, kde jsem dřímal na plastových sedačkách. V kapse jsem měl prášky na spaní, ale neodvážil jsem se vzít si je, aby mi ve spánku někdo neukradl kabelu. Na závěr cesta vrtulovým letadlem do Puerta Maldonado, kde jsem se měl setkat s Antonem. Připadalo mi, že od východu slunce v Mexiku uběhla věčnost. Ve skutečnosti to bylo jen pět týdnů.

Letadlo poskakovalo jako plochý oblázek na hladině rybníka. Zkontroloval jsem si bezpečnostní pás, ačkoli od startu jsem ho nerozepnul. Hleděl jsem do mraků. V mysli jsem si přehrával útržky rozhovorů s Cate:

byla to nepřetržitá konverzace trvající týdny, jež začala onoho rána v Mexiku a neskončila, dokud mi včera na letišti nezamávala na rozloučenou.

„Odkud bereš jistotu, že můžeš Antonovi důvěřovat?"

„Zachránil mi život."

„Jenom proto, že jsi byl tak nemožný a skoro ses utopil."

Touché. „Dám si pozor."

„Googlovala jsem si ho nejmíň desetkrát. Skoro nic jsem o něm nenašla. Pokud má za sebou všechno to, o čem vypráví, jak to, že se o tom nikdo nezmínil?"

To nebylo tak docela pravda. Našli jsme různé odkazy na Antona, rozličné webové stránky, jen žádná z nich nebyla seriózní zdroj typu zpravodajství BBC. Ukázalo se, že na internetu existuje poměrně početná rodina hledačů pokladů, kteří mají své vlastní weby, blogy, fóra a podobně. Anton se do nich nezapojuje, ale lidé tam o něm mluví stejně jako kytaroví nadšenci o Joeovi Satrianim.

Našel jsem na netu i nějaké zmínky o Drew, ale Cate jsem se nepřiznal, že jsem je hledal.

„Ale to je právě ono," přesvědčoval jsem ji. „Nezaložil si jen nějakou falešnou existenci na internetu. Funguje v terénu, doopravdy. Z pralesa si jen těžko aktualizuješ status."

„Chtěl po tobě peníze?"

„*Ne*." Už jsem toho začínal mít dost. „Musím se jenom dostat na místo. Dál už je o všechno postaráno."

„A kdo to tedy platí?"

„Získal grant."

„*Od koho*?"

„To nevím." Ve skutečnosti jsem měl podezření, že v jedné fázi shánění financí (ať už pocházely, odkud chtěly) to málem celé krachlo. Od našeho návratu jsem psal Antonovi téměř neustále e-maily, ale dva týdny jsem nedostal prakticky žádnou zprávu. Jeden e-mail, který za tu dobu přišel, vyzněl tak negativisticky, že jsem pak tři dny uvažoval, jestli jsem se ho něčím nedotkl nebo neudělal něco, po čem dospěl k úsudku, že pro jeho výpravu nejsem ten pravý. Málem jsem zrušil neplacené volno, které jsem si v zaměstnání tak pracně vymodlil. Pak

se ale Anton znovu vynořil v plné síle a naladěný optimističtěji než kdy předtím. Pronajal loď. Vyběhal povolení. Byl právě v Peru a dokončoval poslední přípravy. Nemůže se prý už dočkat, až se k výpravě připojím. Za měsíc budeme v Paititi.

Mezitím Cate vynašla nový způsob útoku.

„Podívej se na tohle." Strčila mi pod nos iPad se stránkou wikipedie otevřenou na hesle Paititi, podkapitola *Expedice*. „‚1971. Zmizeli tři výzkumníci, které pravděpodobně zabily divoké indiánské kmeny.'"

„To jsem ještě ani nebyl na světě."

„‚1997. Lars Hafskjold se vypravil z peruánského Puerta Maldonado a ztratil se někde v neprobádaných oblastech Bolívie.' Máme jednadvacáté století. Netušila jsem, že se ještě *někde* vyskytují ‚neprobádané oblasti'."

„Nejedeme do Bolívie."

„Ale vyrážíte ze stejného města. A tohle tady je z letoška." Přešla na jeden zpravodajský server. „‚Po Menendezově výpravě, jež zmizela v peruánské oblasti Amazonie, kde vedla kampaň za veřejné zdravotnictví, se dosud nenašla stopa.' K tomu došlo *před šesti měsíci*."

Natáhl jsem se k ní a přitiskl ji k sobě. „Nejspíš se budeme pár týdnů šťárat v džungli, pak to vzdáme a vrátíme se. Nikomu se nic nestane. A nic nenajdeme."

Letoun se opět otřásl a propadl se o pár metrů. Zaslechl jsem výkřiky a reptání ostatních cestujících. Žena vedle mě, podsaditá Peruánka s pruhovaným šátkem a buřinkou, se pokřižovala. Vzpomněl jsem si na Catina poslední slova, která mi sveřepě zašeptala do ucha:

„Snaž se, aby ses vrátil."

Slétli jsme pod mraky. Vnitřek kabiny zaplavilo světlo. Poprvé jsem na vlastní oči spatřil Amazonii. Od obzoru k obzoru se táhla nekonečná zelená plocha, a jak letadlo klesalo, pohltila nás.

Letiště bylo víc než jen plechová bouda v pralese – ne však o moc. Nechyběl pásový dopravník na zavazadla, jenže stál. Bagáž nám přivezli na vozíku a dva zachmuření nosiči vše bez okolků shodili na podlahu. Kolem čenichali dva policejní vlčáci s ostrými špičáky a napínali

vodítka. Z plakátu na stěně hleděl pár obřích očí a pod ním stálo heslo *No a la Droga*. Po zádech mi stékal pot. Jestliže mi otevřou zavazadlo, budu mít co vysvětlovat.

Scházely tu zábrany. Lidé, kteří přišli cestujícím naproti, stáli u dveří. Přejel jsem shromážděné pohledem a hledal Antona. Nebo Drew. Vypadalo to, že jsem jediný gringo na celém letišti.

„Doktor MacDonald?"

Pohledný mladý Peruánec s ulíznutými černými vlasy a vážným výrazem v očích mi podával ruku. Okamžitě si mě získal.

„Jsem Nolberto," představil se. „Posílá mě Anton."

„Je tady?"

Chopil se mé kabely. „*Sí, sí.* V Puertu Tordoya. Jedeme za ním."

Vyvedl mě před letiště, minuli jsme asi šest taximotocyklů, až jsme došli k džípu bez střechy vyřazenému z armádního vozového parku. I ten se mi líbil. Zřejmě byl starší než já, ale působil bytelně a patřičně jako vozidlo, které v dobře vybavené výpravě nemůže chybět. První dojmy byly dobré.

Nolberto hodil mou kabelu dozadu a vjel s autem na dálnici. Po třiatřiceti hodinách v letadlech a na letištích jsem uvítal teplý větřík, který se mi opřel do obličeje. Cítil jsem, jak napětí z cesty odvanulo a zůstalo vzadu a před námi se otevíraly možnosti. Nolberto vložil do přehrávače kazetu (kazetu!) a Dire Straits spustili *Sultans of Swing*. Vypiplaná skladba, která se pro tu chvíli hodila tak dokonale, až jsem se nahlas rozesmál.

„Tuhle věc jsem naposledy slyšel roku 1989," poznamenal jsem. Nejspíš jsem si ji tehdy taky pouštěl z kazety.

Nolberto se usmál. „Jste z Anglie?"

„Ze Skotska."

Tohle cizince vždycky dostane. „Jízdní policie? Whisky? Sean Connery?"

Úsměv se rozšířil. „Áááá, *sí*. Enya."

No, tak nic. „A jakou úlohu hrajete v tomhle blázinci vy?"

Zatvářil se nechápavě.

„Jaká je vaše profese?" Pásmová nemoc na mě doléhala, takže jsem se zatím neodvážil spustit španělsky. Ukázal jsem na sebe. „Já, já jsem lékař. A vy?"

„Aha.“ Usmál se. „Já jsem kuchař.“

„Už jste s Antonem někdy pracoval?“

Zavrtěl hlavou. „Teď poprvé.“

„Já taky.“

Nolberto mi sdělil, že do Puerta Tordoya nám to potrvá tři hodiny. Pohodlně jsem se usadil, abych si užil cestu. Asi tak hodinu jsme jeli po dobré silnici, po nově vyasfaltované Transoceánské dálnici. Lemovaly ji ovocnářské farmy a travnaté výběhy pro dobytek. Prales jsme viděli na obzoru jen jako zelenou šmouhu. Předjížděli jsme náklaďák s otevřenou ložnou plochou, na níž vezl cosi, co připomínalo obrovské cívky s kabely. Teprve když jsme se s ním ocitli na jedné úrovni, došlo mi, že to je kmen stromu rozřezaný na kusy poskládané příčně přes sebe. Čtyři špalky, každý tak silný, že bych nahoru nedosáhl.

Z dálnice jsme odbočili na venkovskou cestu tak nenápadnou, že stačilo mrknout a minuli jsme ji. Podíval jsem se na hodinky. Měli jsme za sebou teprve šedesát minut jízdy.

„Tahle cesta vede do Puerta Tordoya,“ informoval mě Nolberto.

Během okamžiku jsme se z prvního světa přenesli do třetího. A cesta se zanedlouho zhoršila. Brodili jsme se přes potoky a zdolávali rokle přemostěné pouhými dvěma prkny. Uvědomil jsem si, že zářím jako malý kluk. „Už teď si připadám jako Indiana Jones.“

Za jízdy jsme se přiblížili k pralesu. Zatravněné planiny řídly, úseky porostlé stromy, jež je střídaly, byly stále delší. Připadalo mi, jako by nás do sebe vtahovala nějaká nálevka. Ve vzduchu jsem ucítil spáleninu. Do obličeje mi létaly saze, vdechoval jsem je nosem. Jedna mi spadla do oka. Džungle, jež nás obklopovala, se náhle stáhla do pozadí. Nahradilo ji otevřené našedle zuhelnatělé prostranství. Ve vzduchu se vznášel popel a skrýval slunce.

„Tady se mýtí,“ prozradil mi Nolbert.

O odlesňování jsem samozřejmě četl. Jenže vidět to na vlastní oči – v jednu chvíli bujný prales a hned nato proláklinu plnou popela – poskytlo člověku úplně novou perspektivu, jakou vám nenabídne ani ten nejzapálenější aktivista s podpisovými archy před supermarketem Waitrose.

„Nikdy by mě nenapadlo, že džungle je tak prchavá."

Nolberto po mně loupl pohledem. „Každý život je prchavý."

Projeli jsme kolem starého ukazatele, který mířil k hrbolaté cestě prožrané výmoly. Písmena, jež na něm zbyla, jsem přečetl jako „Aeropuerto".

„Puerto Tordoya má vlastní letiště?"

„Mívalo. Používali ho ale *narcotraficantes*. Jednou přiletěli vojáci v helikoptérách, spousta střílení a bomb. Zničili přistávací dráhy, hodně lidí zabili."

„Kdy se to stalo?"

Na chvíli se zamyslel. „Roku 1990."

„A to od té doby letiště nikdo neopravil?"

„Snad příští rok."

Nedokázal jsem pochopit, že letiště za pětadvacet let nikdo nedal do pořádku. Potom jsme přijeli do Puerta Tordoya a já nedokázal pochopit, že tady vůbec kdy letiště měli. To už nebyl třetí svět, ale nefalšované devatenácté století se vším všudy, jako by sem to město přenesli přímo z Divokého západu z časů zlaté horečky. Rozblácené ulice lemovaly hranaté baráky stlučené z neuměle nařezaných prken; verandy měly střechy obité plechem. Scházely jim už jen lítací dveře jako do saloonu a žlab s vodou pro koně. Kovboj nebo zlatokop by se tady cítili jako doma, pokud by je nesrazila motorka nebo jeden z vyklepaných taxíků, které se s burácením ve dne v noci proháněly ulicemi překypujícími lidmi.

S pomocí silných nervů a klaksonu jsme se dostali až k vodě. Při jménu Puerto Tordoya bych čekal vzkvétající říční přístav. Jenže město končilo deset metrů od břehu Rio Santa Maria, pak přišel holý pás hlíny, načež se terén prudce svažoval k řece. Na břehu stála jediná budova, zpola utopená ve spleti betonových tvárnic a železných traverz, jež pokrývaly břeh až k vodní hladině.

„Policejní stanice," vysvětlil Nolberto.

„Je tady ve městě něco, co by nebylo rozbité?"

Zastavil s vozem před hostelem z tvárnic. Z umělohmotného křesla

nás z otevřené haly sledovala tlustá žena. Vystoupil jsem a přešel k řece. Břeh byl vyztužený plastovými pytli s pískem. Dole jsem uviděl komplikovaně sestrojenou lávku a molo z vydlabaného palmového kmene, u něhož kotvily tři otevřené lodě. K vodě nacouval malý náklaďák a skupina mužů do něj z lodice nakládala čerstvě nařezaná prkna. Nepochybně mělo všechno to dříví lesní certifikaci.

„Kdy připluje naše loď?"

„Už je tu." Nolberto ukázal na největší z trojice kotvících plavidel. Vypadalo jako výletní člun, na kterém se vydávají turisté na hodinovou prohlídkovou vyjížďku po vodě. Nemělo kabiny, a dokonce ani stěny; na dřevěné konstrukci byla natažená jen plátěná střecha stínící palubu pod ní. Na přídi mělo vybledlými písmeny napsané jméno *Sierra Madre*.

„Kde budeme spát?"

„Dnes přenocujeme v hostelu." Nolberto tam odnášel mou kabelu. Obézní žena mu podala klíč a odvedla nás nahoru po schodech a po betonovém ochozu do vydýchaného pokoje. Byla v něm postel, větrák a moskytiéra s dírami o velikosti půllibry.

„Záchod je v přízemí." Majitelka odešla a Nolbert ji chtěl následovat.

„Vy tu nezůstanete?"

„Jdu na trh."

„*Hasta luego*," rozloučil jsem se. Usmál se a zmizel.

Nehodlal jsem trčet v pokoji. Sešel jsem dolů a zamířil přes ulici dolů k vodě. Podél kmene palmy jsem dokráčel k *Sierra Madre*. Zabušil jsem na trup lodi a nakoukl pod plátěný přístřešek.

Na palubě seděli dva chlapi a na plastovém škopku hráli karty. Živě rozmlouvali jazykem, kterému jsem nerozuměl, ale jakmile jsem se zjevil, umlkli. Oba vypadali jako zdejší: jeden malý, robustní, s vyklenutým hrudníkem, druhý vysoký a hubený.

„Je tady Anton?" zeptal jsem se španělsky.

Pohlédli jeden na druhého. Podsaditý zavrtěl hlavou.

„Ne."

„Jsem Kel," představil jsem se. „Lékař. Dal vám Anton vědět, že přijedu?"

Neozvala se žádná odpověď.

„Kde najdu Antona?“

Podívali se na sebe jako dva zasvěcení.

„Odjel nahoru po řece.“

„Musel ještě vyřídit pár kravin,“ dodal čahoun.

Nechal jsem je kartám a vrátil se k hostelu. Venku jsem sebou praštil do umělohmotného křesla a vytáhl telefon. Dokonce i tady, na kraji světa, jsem měl signál. Trošičku mě to rozčarovalo.

Bezpečně jsem se dostal na místo. Všechno je OK. Je tu vedro. Moc se mi po vás stýská. Obejmi za mě Peggy.

Zůstal jsem na přístroj zírat a přál jsem si, aby zavrněl Catinou odpovědí. O něco dál po proudu se nahaté děti vrhaly z napůl potopené lodi do vody.

Majitelka hostelu si všimla, kam se dívám. „Plovoucí nemocnice,“ objasnila mi. „Klinika doktora Menendeze.“

Jméno mi něco říkalo, ale nedokázal jsem si vzpomenout co. Děti skákaly ze střechy a vůbec nepomyslely na to, jaké ostré nástrahy se mohou skrývat pod hladinou. Praly se mezi sebou a smály se, navzájem se strkaly do vody a pak zase šplhaly nahoru po rezivějící palubní nástavbě. Plovoucí nemocnice se proměnila ve smrtící past.

„Jak se to stalo, že se potopila?“

Žena pokrčila rameny. „Výbuch.“

Sledoval jsem, jak děti na vraku dovádějí, a hrozil jsem se toho, že si některé z nich ublíží a já budu muset skočit do vody a zachraňovat je. Zavřel jsem oči a pokoušel se zdřímnout, ale mouchy spánku nepřály. Kolem frkaly mototaxíky, děti se řehtaly a povykovaly.

Jakýsi křik mě přiměl otevřít oči. Na břehu řeky stála žena v zeleném tričku bez rukávů a s kšiltovkou New York Yankees na hlavě a přívalem rozhněvaných slov ve španělštině spílala dětem. Sletělo některé z nich do vody? Napřímil jsem se, abych lépe viděl. Nezdálo se, že by byly nějak vyplašené. Stály na palubě a dělaly, že si ženy nevšímají.

Nakonec je přestalo bavit nechat si nadávat. Přeplavaly na břeh a odpelášily někam jinam. Žena nezastavila pusu, dokud nezmizely z dohledu.

„*Bueno*," zavolal jsem na ni, když míjela hostel. „*Es muy peligroso*."

Podívala se na mě. Čapka skrývala její obličej v tmavém tropickém stínu.

„Známe se snad?"

„Dost pochybuju."

„V tom případě si trhněte nohou," odvětila anglicky s dokonalým přízvukem a pokračovala v cestě.

Začala mě pobolívat hlava. Oblečení jsem měl propocené a od okamžiku, kdy jsem přistál, jsem se ničeho nenapil. Od pouličního stánkaře jsem si koupil láhev vody a vypil jsem ji usazený znovu ve svém plastovém křesle. Z reklamního kalendáře naftařské firmy na mě špulila rty polonahá blondýna. Kalendář na protější stěně nabízel pohled na rozzářené spokojené školáky v lavicích, pod nimiž nápis hlásal: „*Educación en la Amazonia: Misioneros Dominicos*". Misionáři dominikánského řádu? To znělo skoro jako Antonovy příběhy o konkvistadorech.

Připadalo mi, jako by se oba kalendáře tahaly o mou duši. Mezi ně někdo připíchl velkou mapu amazonské pánve. Očima jsem sledoval tok řek a uvažoval jsem, která míří ke ztracenému městu. Bylo jich hrozně moc – tenké pramínky se rozlézaly všemi směry, proplétaly se a postupně se spojovaly do hlavního říčního proudu, jenž protékal kolem místa, kde jsem seděl. Připomnělo mi to snímky mozku, které nám ukazovali na lékařské fakultě, nepředstavitelně složité sítě, jako by řeky představovaly v těle pralesa zdroj jakési závratné inteligence, snad dokonce duši.

Přijelo auto, jedno z těch masivních 4x4, která jsem na silnici viděl jezdit kyvadlově z letiště sem a zase zpátky. Na vzdálené straně vozu bouchly dveře. Někdo vystoupil. Že by Anton? Zvedl jsem se.

Automobil odburácel a zůstal po něm jen oblak prachu a vprostřed cesty osamělý pasažér. Nebyl to ani Anton, ani Drew, ale gringo s úpravně sčesanými světlými vlasy ve sportovní košili zapnuté až ke krku. U nohou mu ležely dvě nadité sportovní tašky. O překot mluvil do mobilu a vrhal kolem sebe rychlé pohledy, jako by čekal, že ho někdo přepadne.

Stál na slunci, zatímco já seděl v přítmí verandy hostelu. Neviděl mě. Vystoupil jsem ze stínu. „Přijel jste za Antonem?“

Rozhlédl se kolem sebe jako lupič přistižený při činu. Chvilku se mi zdálo, že se jeho hladce oholený obličej svraštil v zlostné zvířecí grimase.

Ale možná to byl jen sluneční optický klam. Stačilo mrknout a už jsem neviděl nic než přátelský úsměv.

„Zdravím.“ Měl americký přízvuk. Zastrčil si mobil do kapsy a napřáhl ke mně ruku. „Já jsem Howie. Těší mě.“

„Kel.“

„Jste tady dlouho?“

„Přijel jsem teprve zhruba před hodinou. Ukažte, pomůžu vám s tím.“ Chopil jsem se jedné tašky – vážila snad tunu. Cítil jsem, že uvnitř je něco masivního a hranatého, látku tašky napínaly samé rohy a hrany. Zipy zajišťovaly bytelné zámky.

„Přivezl jste si pytel cihel?“ zavtipkoval jsem.

„Nechte to ležet,“ vyzval mě a v jeho tónu jsem vtip nezaslechl. Zachytil jsem opět záblesk oné předchozí zlosti. Hned ji ale vystřídal úsměv.

„Chtěl jsem vám jen pomoct.“

Odtahal zavazadla do svého pokoje. Dělalo mi potěšení dívat se, jak zápasí s tou tíhou. Když vyšel zase ven, silně se potil a v ruce držel dvě plechovky dietní coly. Jednu mi nabídl.

„Našel jsem automat.“

Byl bych si raději dal pivo, ale nechtěl jsem být vybíravý. Dvakrát to prásklo, jak jsme plechovky otevřeli, a Howie se posadil.

„Jak jste se tady do té věci zamotal?“ zeptal se.

„Potkal jsem se s Antonem na dovolené. Zachránil mi život a pak mě přemluvil, abych se připojil k jeho výpravě.“

Přiznávám, že tuhle repliku jsem si nacvičil. A účinek mě potěšil: upřímný obdivný úsměv.

„To zní báječně. Jednou mi to musíte vyprávět celé.“

„A co vy?“

„Já dělám pro Nadaci.“ Vyčkávavě na mě hleděl. „Nadace pro jazykové bariéry. Neznáte?“

Zavrtěl jsem hlavou. Zdálo se, že ho to rozladilo.

„Nasypali jsme do téhle výpravy docela dost peněz."

Tím se mi dostalo odpovědi na jednu z otázek. „S jakým cílem?"

„Míříme tam, kam bílý člověk ještě nevkročil, ne? To s velkou pravděpodobností znamená, že narazíme na kmeny, které dosud neměly kontakt s naší civilizací. Na divoce žijící indiány."

Vzpomněl jsem si na to, co našla Cate na wikipedii. *Tři výzkumníci, které pravděpodobně zabily divoké indiánské kmeny.*

„Náplní činnosti nadace je mapovat jazyky světa. Možnost, že objevíme úplně nový kmen, nový jazyk nedotčený vnějšími vlivy, nám nedá spát. Poskytlo by to odpovědi na mnoho otázek ohledně univerzální gramatiky a vývoje jazyků. Proto jsme se spojili s Antonem."

Zamžoural jsem na něj. „Vy jste lingvista?"

Promluvil hlasem jako robot s anglickým přízvukem: „Plynule zvládám přes tři miliony komunikačních forem."

„Doufám, že umíte přeložit do jazyka indiánů frázi ‚nestřílejte!'."

„Jistě."

„Účastnil jste se hodně Antonových expedicí?"

„Jedu s ním poprvé."

„Já taky." Stejně tak Nolberto. Představoval jsem si, že Anton má tým, důkladně sehranou partu lidí, na kterou se může spolehnout. Možná dorazí později.

Pili jsme colu a povídali si. Pocházel z Kalifornie. Bylo mu šestadvacet (zdálo se, že na něj udělalo dojem, když jsem mu prozradil, že je mi osmatřicet, ovšem mě to trochu deprimovalo, jako by tím naznačoval, že na takového dědka nevypadám). Měl tři diplomy z lingvistiky a bez obtíží se domluvil šesti nebo sedmi jazyky. Výpravu do pralesa ještě nikdy nepodnikl.

„Myslíte, že tam doopravdy je?" zeptal se. Povídali jsme si déle, než se mi zdálo. Slunce zapadlo za mraky; v řece se odrážela krvavě rudá obloha. Město se začínalo probouzet. Po břehu řeky se procházely skupinky lidí, všichni se smáli a švitořili. Nízko nad říční hladinou přeletěl vojenský vrtulník, jako by se tu zjevil z filmu *Apokalypsa*. Po dalších členech výpravy nebylo stále vidu ani slechu.

Zadíval jsem se proti proudu řeky. Puerto Tordoya tvořilo v džungli

stěží patrný zásek. O kus dál od hostelu už zase rostly stromy na samém břehu řeky a v podobě nenarušené hradby kmenů se táhly do nedohledna. Bezbřehá prázdnota.

„Něco tam být musí," odvětil jsem. Nebral jsem zřetel na výčet neúspěchů, seznam těch, kteří zahynuli či neuspěli, jejž jsem si přečetl na wikipedii. „Anton působí sebejistě."

„Myslím, že Anton tak působí vždycky."

Ulicí se rozlehl rachot silného motoru. Vrátil se džíp s Nolbertem za volantem. Antona jsem neviděl, ale v autě seděla Drew. Měla sluneční brýle, tričko bez rukávů, vlasy stažené do ohonu, který jí trčel vzadu z kšiltovky. Báječně by se hodila do reklamy na cigarety.

Mile se na mě usmála. Vypadala stejně dobře, jak se mi vryla do paměti. „Tak jste dorazil?"

„Nemohl jsem si přece nechat ujít příležitost dotknout se s Antonem znovu smrti."

Vůz zatím obešel další člověk, který seděl za jízdy vedle řidiče. Ani jeho jsem neznal. Podsaditý gringo s býčí šíjí, odulým obličejem a špinavě rezavými vlasy spletenými do dredů. Měl na sobě maskáčové kalhoty a tričko s nápisem „Zabte je všechny (Bůh si je roztřídí)".

Z lodi přišli oba Peruánci. Náhle nás byl slušný zástup.

„Vy jste Howie?" zeptal se zrzek. Další Američan, zjevně bez špetky osobního kouzla. Zavrtěl jsem hlavou a ukázal jsem na Howieho.

„Anton tvrdil, že přivezete prachy," obrátil se na něj ryšavec.

„Správně."

„Máte je?"

Všiml jsem si, že Howiemu se takový tón nezamlouvá. Strnule odkráčel do svého pokoje. Po chvíli se vrátil s malým batůžkem.

„Kolik?"

„Pět tisíc dolarů."

„Takže pojďme," pokynul zrzek. Pak se podíval na mě. „A vy jste jako kdo?"

„Kel. Jsem lékař. Já…"

„Pojďte s námi. Jedeme nakupovat."

Vzadu v džípu ležela hromada pytlů a kartonových krabic. Oba Pe-

ruánci je začali vykládat z vozu a házet dolů k lodi. Rýže, mouka, brambory. Dost jídla pro celý regiment.

„Kam jedeme?“

„Podívat se na El Dorada.“

„Na jakého El Dorada?“

Ďábelsky se ušklíbl. „Copak vám Anton nic neřekl? Je tady ve městě.“

6

Zrzek se jmenoval Tillman. Posadil se za volant, Drew na sedadlo vedle něj. Howie, Nolberto a já jsme se mačkali vzadu. U místních obyvatel jsme budili značnou pozornost. V ulicích pomalu na každém rohu postávaly hlídky v polních uniformách a v rukou držely samopaly. Jeden z nich nás za jízdy sledoval namířenou hlavní. Nejspíš se nudil.

„Měli tady snad vojenský převrat?“ zajímal se Howie.

„To je policie,“ vysvětlila Drew. „Puerto Tordoya je významná zastávka na kokainové cestě.“

O tom se Anton nezmínil. „Měl jsem dojem, že koka se pěstuje v horách.“

Drew pokrčila rameny. „Odtamtud ji nejspíš musejí někudy odvézt.“

„A kam vlastně vezete *nás*?“ chtěl vědět Howie. Pokud se v případě Puerta Tordoya dalo mluvit o centru města, jasně jsme se od něj vzdalovali. Domy kolem byly stále menší a pak je nahradily čtvrti chatrčí. Na plastových pivních basách vysedávaly ženy a pletly, zmrzačení muži nabízeli ke koupi sady losů. Zdejším lidem už nejspíš zbývala jen naděje na výhru v loterii.

Do setmění už moc času nezbývalo, ale Tillman nezpomaloval – pokud nedupal na brzdu, aby se vyhnul protijedoucímu SUV nebo mototaxi, a hned se zase motor rozburácel a za vozem se zvedal oblak prachu. Držel jsem se postranice, aby mě džíp nevytřásl. Tím, že vůz neměl stěny, střechu, ba ani bezpečnostní pás, jsem se cítil hrozně nechráněný.

Smykem jsme zastavili před křižovatkou, chvíli postáli a pak vůz zahnul tak prudce, že se div nepřevrátil.

„Proboha živého," vykřikl jsem. „Vždyť tam jsou děti." Všiml jsem si jich na silnici – jejich stíny se jako šipky na poslední chvíli rozprchly z cesty a jako můry se zamihotaly na rozhraní světelných kuželů našich reflektorů.

Tillman zastavil. Dorazili jsme na místo, třebaže jsem netušil kam. Spatřil jsem zeď ze škvárobetonových tvárnic s ostnatým drátem na hřebeni. Za ní se tyčila střecha z vlnitého plechu jakéhosi skladiště.

Potom Tillman zhasl světla a já neviděl už ani to.

„Všichni vystupte," zavelel. V hlase mu znělo napětí. Seskočil ze sedadla a začal cloumat bránou. „Je tam někdo?"

„To není zrovna dobrý nápad," namítl Howie.

„*Quién es?*" ozval se za bránou hlas. V panující tmě jsem si tím sice nemohl být jistý, ale z tónu mi připadalo, že tazatel na nás míří puškou.

„*Qué pasa, amigo?*" zavolal Tillman. Mluvil španělsky, jako by se ten jazyk učil z reklam na taco. „Je tam Lorenzo?" A když se nedočkal odpovědi, dodal: „Posílá mě Anton."

Uvnitř se radily hlasy. Pak se brána skřípavě otevřela.

„Až po vás," dal nám přednost Tillman.

Jakmile jsme vešli, rozsvítily se reflektory, jako bychom se právě pokusili přelézt Berlínskou zeď. Zastínil jsem si oči. Skrz prsty jsem se díval na dřevěné skladiště připomínající stodolu. Stál u něj zacouvaný náklaďák. Na stěně skladiště se skvělo namalované logo Inca Kola a podél stěn byly vyskládané bedny se skleněnými lahvemi.

„Snad jsme sem nepřijeli nakoupit limonádu?" zeptal se Howie nevěřícně.

Za plotem šuměly stromy. Museli jsme se ocitnout až na samém kraji města. Ze skladiště vyšel nějaký chlap a zamířil k nám. Obličej mu zakrývala kšiltovka.

„Tohle je Lorenzo," seznámil nás Tillman. A po straně utrousil: „Říká se mu El Dorado."

„Proč?"

„Protože k němu proudí všechno zlato. Všichni hledači a prospektoři, kteří se na lodích vydávají do pralesa, mu ho nosí."

Muž v baseballové čapce se zastavil kousek od nás. Na pozadí světel